

PREZES RADY MINISTRÓW

Warszawa /elektroniczny znacznik czasu/

DKPL.WK.0610.2.108.2022.ACY(13)

RM-0610-108-22

Pani Elżbieta WITEK

Marszałek Sejmu

Szanowna Pani Marszałek,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi

projekt ustawy o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Indii o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych, podpisanej w Nowym Delhi dnia 25 kwietnia 2022 r.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych zostali upoważnieni Minister Sprawiedliwości i Minister Spraw Zagranicznych.

Z poważaniem,

Mateusz Morawiecki

Prezes Rady Ministrów

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:

Wnioskodawca

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

U S T A W A

z dnia

o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Indii o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych, podpisanej w Nowym Delhi dnia 25 kwietnia 2022 r.

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Indii o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych, podpisanej w Nowym Delhi dnia 25 kwietnia 2022 r.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel Umowy

W stosunkach między Rzeczpospolitą Polską a Indiami brak jest umowy regulującej problematykę współpracy prawnej w sprawach karnych. Dotychczasową współpracę, prowadzoną w oparciu o zasadę wzajemności i przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 534, z późn. zm.), zwanej dalej „k.p.k.”, uznać należy za mało efektywną i tym samym niewystarczającą.

Natomiast w sprawach dotyczących ekstradycji między obydwojoma krajami obowiązuje Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Indii o ekstradycji, podpisana dnia 17 lutego 2003 r. w New Delhi (Dz. U. z 2005 r. poz. 1304). Zawarcie umowy o ekstradycji istotnie poprawiło jakość i przyspieszyło współpracę w zakresie wydawania osób. Daje to podstawy, aby spodziewać się, że ratyfikacja i wejście w życie umowy o pomocy prawnej w sprawach karnych będzie skutecznym środkiem usprawnienia współpracy także w tej dziedzinie. Z uwagi na pozytywne doświadczenia w zakresie stosowania przepisów umowy o ekstradycji Strony w trakcie negocjacji zdecydowały o wprowadzeniu do treści nowej umowy rozwiązań sprawdzonych już w toku realizacji umowy o ekstradycji (patrz niżej).

Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Indii o wzajemnej pomocy w sprawach karnych, podpisana dnia 25 kwietnia 2022 r. w Nowym Delhi, zwana dalej „Umową”, jest wzorowana na wiążących Rzeczpospolitą Polską umowach dwustronnych z zakresu współpracy prawnej w sprawach karnych, a także na przepisach umów wielostronnych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, w tym Konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej (Dz. U. z 2007 r. poz. 950), zwanej dalej „Konwencją UE o pomocy prawnej”, Europejskiej konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych (Dz. U. z 1999 r. poz. 854), zwanej dalej „Konwencją RE”, wraz z Protokołami dodatkowymi do niej (Dz. U. z 1999 r. poz. 854 oraz z 2004 r. poz. 1476).

Umowa została podpisana w Nowym Delhi dnia 25 kwietnia 2022 r.

Strona indyjska ratyfikowała Umowę w dniu 10 maja 2022 r.

2. Różnice między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Umowa w sposób szczegółowy reguluje kwestie związane z problematyką pomocy prawnej prokuratur i sądów w sprawach karnych. Dla ułatwienia współpracy między państwami o odmiennych systemach prawa karnego procesowego w kontaktach pomiędzy organami

ścigania i wymiaru sprawiedliwości obydwu państw pośredniczyć będą organy centralne (art. 2). Jest to rozwiązanie istniejące w obowiązujących Rzeczpospolitą Polską umowach dwustronnych (np. art. 2 Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Hongkongu Specjalnego Regionu Administracyjnego Chińskiej Republiki Ludowej o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych, podpisanej w Hongkongu dnia 26 kwietnia 2005 r. (Dz. U. z 2007 r. poz. 1175), zwanej dalej „Umową z Hongkongiem”; czy art. 3 Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Tajlandii o wzajemnej pomocy w sprawach karnych, sporządzonej w Bangkoku dnia 26 lutego 2004 r. (Dz. U. z 2009 r. poz. 1607), zwanej dalej „Umowa z Tajlandią”. Po stronie polskiej będą to Minister Sprawiedliwości lub Prokurator Generalny lub osoba wyznaczona przez Ministra Sprawiedliwości lub Prokuratora Generalnego. W dotychczasowej praktyce do pełnienia funkcji organów centralnych na potrzeby współpracy prawnej w sprawach karnych upoważnieni zostali np. właściwy członek Kierownictwa Ministerstwa Sprawiedliwości nadzorujący tego rodzaju współpracę lub Zastępca Prokuratora Generalnego – Prokurator Krajowy odpowiedzialny m.in. za międzynarodową współpracę jednostek prokuratury (np. na podstawie art. 3 Umowy z Tajlandią czy na podstawie art. 2 Umowy z Hongkongiem). Przewidziano, iż Strony będą powiadamiały się wzajemnie (w formie not dyplomatycznych) o udzielanych upoważnieniach i ewentualnych zmianach w tym zakresie.

Umowa zawiera szereg przepisów mających na celu zapewnienie efektywności współpracy państw o różnych systemach prawnych. I tak: Strony uprawnione będą do utrzymywania kontaktów bezpośrednich (art. 2 ust. 3), w tym przy użyciu wszelkich środków komunikacji np. telefon, e-mail. Będzie to także dopuszczalne przy przekazywaniu wniosków (art. 4 ust. 2), co umożliwi skuteczną współpracę nawet w sprawach wyjątkowo pilnych. Przepis ten uwzględnia rozwój nowoczesnych technologii i pozwala na usprawnienie i obniżenie kosztów komunikacji między państwami. Podobne rozwiązanie dopuszczają np. Trzeci Protokół Dodatkowy do Europejskiej konwencji o ekstradycji, podpisany przez Rzeczpospolitą Polską dnia 7 października 2011 r., oraz umowy dwustronne, np. Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Peru o przekazywaniu osób skazanych, podpisana w Limie dnia 27 maja 2014 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 454) i Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki dotycząca stosowania Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych, sporządzonej dnia 10 lipca 1996 r., zgodnie z artykułem 3 ustępem 2 Porozumienia o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych między Unią

Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki, podpisanego w Waszyngtonie dnia 25 czerwca 2003 r. (Dz. U. z 2010 r. poz. 91). Wnioski sporządzane będą w języku urzędowym Strony wzywającej i przekazywane wraz z tłumaczeniem na język angielski (art. 4 ust. 1), co ułatwi i przyspieszy ich wykonywanie.

Oprócz tradycyjnych form udzielania pomocy prawnej, takich jak odbieranie wyjaśnień, osobiste stawiennictwo osób czy doręczanie dokumentów, Umowa przewiduje możliwość przeprowadzenia przesłuchania w formie wideokonferencji. Brzmienie art. 9 Umowy zostało sformułowane w oparciu o art. 10 Konwencji UE o pomocy prawnej i art. 9 Drugiego protokołu dodatkowego do Konwencji RE. Instytucja przesłuchania w formie wideokonferencji jest stosowana przez polskie organy od lat. Przyjęto założenie, że w Umowie z państwem o tak różnym od polskiego systemie prawnym szczegółowe uregulowanie tej kwestii jest celowe, przyczyni się do usprawnienia wykonywania wniosków dotyczących przesłuchań świadków i biegłych oraz obniży ich koszty.

Umowa w sposób jednoznaczny i odpowiadający przepisom prawa wewnętrznego obu Stron ustala wymogi formalne wniosków (ich formę, treść, załączniki) – art. 4, jak również język ich sporządzenia (o czym wspomniano wyżej), co przyczyni się do ograniczenia przypadków odrzucania wniosków ze względu na braki formalne, a dodatkowo zwiększy ochronę danych osobowych (patrz niżej). Ponadto, w celu przyspieszenia współpracy oraz ze względu na dotychczasowe pozytywne doświadczenia we współpracy dwustronnej, w art. 20 Strony zdecydowały o odejściu, co do zasady, od konieczności legalizacji dokumentów.

Dążąc do zapewnienia elastyczności sposobów wykonywania Umowy i możliwości eliminacji potencjalnych problemów praktycznych, w art. 23 ust. 1 zdanie drugie przewidziano, że organy centralne będą uprawnione do uzgodnienia takich środków praktycznych, jakie mogą okazać się konieczne dla ułatwienia stosowania Umowy. Środki te mogą przybrać formę np. bezpośrednich konsultacji przedstawicieli organów centralnych, podczas których mogłyby zostać omówione i rozwiązane zgodnie z prawem krajowym obu Stron pojawiające się problemy praktyczne, czy też wymiany danych kontaktowych osób odpowiedzialnych za analizę konkretnych rodzajów wniosków w organach centralnych.

Umowa zawiera gwarancje ochrony interesów i bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej oraz interesów polskiego wymiaru sprawiedliwości. I tak: art. 3 ust. 1 lit. a i b wprowadzają zakaz wykonania wniosku, jeśli miałyby to naruszyć suwerenność, bezpieczeństwo, porządek lub interes publiczny Strony; art. 5 ust. 2 gwarantuje, że wniosek będzie wykonywany zgodnie z prawem Strony wezwanej, a jego ust. 3 – że wykonanie wniosku można odroczyć

lub uzależnić od spełnienia określonych warunków, jeśli pełne lub natychmiastowe wykonanie wniosku stałoby na przeszkodzie postępowaniu karnemu toczącemu się na terytorium Strony wezwanej. Istotne z punktu widzenia skuteczności ścigania przestępstw finansowych ma objęcie Umową (art. 1 ust. 2 lit. i) pomocy prawnej polegającej na udzielaniu informacji związanych z rachunkami bankowymi (np. dotyczących właściciela rachunku, przepływu środków) i zastrzeżenie, że tajemnica bankowa nie jest wystarczającą podstawą odmowy udzielenia pomocy (art. 4 ust. 3). Spod działania Umowy wyłączono przestępstwa polityczne (przepis art. 3 ust. 2 lit. c wzorowany jest na art. 5 obowiązującej Umowy dwustronnej o ekstradycji). Ponadto na mocy Umowy polskie sądy i prokuratury uzyskują możliwość uzyskiwania od władz indyjskich informacji o treści i wykładni prawa indyjskiego (art. 19) oraz danych z rejestrów (art. 10), np. z odpowiednika polskiego Krajowego Rejestru Karnego. Ponadto, zgodnie z art. 3 ust. 4, konsultacje między Stronami dotyczące możliwości lub warunków wykonania wniosku mają odbywać się w sytuacji, gdy przestępstwo, którego dotyczy wniosek, zagrożone jest karą nieznaną prawu Strony wezwanej (np. kara śmierci), co ma na celu ochronę obywateli Rzeczypospolitej Polskiej.

Umowa zawiera także szereg gwarancji ochrony polskich obywateli. Na przykład wśród fakultatywnych przesłanek odmowy wykonania wniosku (art. 3 ust. 2) ujęto m.in. podstawy do przyjęcia, że wniosek został złożony w celu prowadzenia postępowania (na jakimkolwiek etapie tego postępowania) przeciwko osobie ze względu na jej rasę, religię, narodowość lub poglądy polityczne, a także, jeśli sytuacja tej osoby mogłaby ulec pogorszeniu z któregoś z tych powodów. Zabezpieczono także zasadę specjalności (art. 13 ust. 1 i 2), zgodnie z którą osoba, która stawiała się na wezwanie Strony wzywającej (art. 11) lub została czasowo tam przekazana (art. 12), nie podlega co do zasady (patrz art. 13 ust. 3) ściganiu ani ograniczeniom wolności osobistej na terytorium Strony wzywającej z powodu treści złożonych przez nią zeznań ani przestępstw popełnionych przed opuszczeniem przez nią terytorium Strony wezwanej. Prawa osoby pozbawionej wolności czasowo przekazanej na terytorium drugiej Strony dla potrzeb wykonania czynności procesowej podlegają także szczególnej ochronie określonej w art. 12 ust. 2.

Umowa gwarantuje ochronę danych osobowych na każdym etapie realizacji wniosków (art. 21). Ochronę tę należy oceniać m.in. przez pryzmat zasad sformułowanych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych,

wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłającej decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW, zwanej dalej „DODO”, implementowanej do krajowego porządku prawnego ustawą z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości (Dz. U. z 2019 r. poz. 125).

Ochrona danych osobowych będzie realizowana w oparciu o przepisy samej Umowy, jak i o przepisy prawa krajowego, w szczególności k.p.k. (np. art. 95b, art. 147 § 2c i 4, art. 148a, art. 181, art. 355, art. 360–364) stanowiących uszczegółowienie (w zakresie postępowań karnych, w tym z elementem międzynarodowym) właściwych przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (m.in. art. 31 ust. 3, art. 47, art. 51). Mechanizm ochrony danych osobowych w umowach międzynarodowych z zakresu współpracy prawnej w sprawach karnych *sensu largo* (pomocy prawnej, ekstradycji i przekazywania osób skazanych) z państwami pozaeuropejskimi został opracowany przez Ministra Sprawiedliwości we współpracy z Ministrem do Spraw. Unii Europejskiej; na wcześniejszym etapie prac prowadzono konsultacje także z Prezesem Urzędu Ochrony Danych Osobowych (*vide* Umowa ze Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi o współpracy prawnej w sprawach karnych obejmująca m.in. wzajemną pomoc prawną, na podpisanie której Rada Ministrów wyraziła zgodę w 2021 r.).

Ustalony dla potrzeb Umowy mechanizm (stosowany już obecnie w oparciu o przepisy k.p.k.) przewiduje, że decyzję o przekazaniu konkretnych danych osobowych, ich zakresie i ewentualnych warunkach, na jakich będą one mogły być przetwarzane przez partnera zagranicznego podejmować będzie organ wymiaru sprawiedliwości, który owe dane przekazuje za granicę. Jest on bowiem jedynym podmiotem będącym w posiadaniu odpowiednich informacji i wiedzy umożliwiających jej podjęcie. Jest to zasada analogiczna do przewidzianej w art. 39 DODO. Decyzję tę organ będzie podejmować, uwzględniając m.in. standardy ochrony praw człowieka, w tym poziom ochrony danych osobowych, wynikający m.in. z zobowiązań międzynarodowych, przepisów prawa wewnętrznego, oceny odpowiednich instytucji międzynarodowych. Do takiej analizy i oceny zobowiązuje sąd i prokurator art. 588 § 2 k.p.k., który stanowi, że „sąd i prokurator odmawiają udzielenia pomocy prawnej i przekazują odmowę właściwym organom obcego państwa, jeżeli żądana czynność byłaby sprzeczna z zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej albo naruszałaby jej suwerenność.” Nakazuje on badanie każdej czynności procesowej, w tym więc przekazania danych we wniosku albo odpowiedzi na niego, pod kątem klauzuli porządku

prawnego – więc niesprzecznością z przepisami polskiego prawa krajowego oraz zobowiązań międzynarodowych, w tym wynikających z instrumentów prawa Unii Europejskiej, Rady Europy i Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Dodatkowo do Umowy wprowadzono przepis obejmujący uzgodnione szczegółowe zasady ochrony danych osobowych – art. 21. Przepis ten nakłada na Strony szereg obowiązków zmierzających do zapewnienia, aby przekazywane na podstawie Umowy dane były wykorzystywane jedynie w celu wykonania wniosku (ust. 3) i jedynie przez okres do tego niezbędny (ust. 4, zasada ograniczenia przechowywania). Przepis ust. 7 obliguje Strony do wzajemnego informowania się o wykorzystaniu danych. Przepis gwarantuje także ochronę praw osoby, której dane zostały przekazane, przez nałożenie na Strony Umowy obowiązku informowania jej m.in. w jakim celu dane zostały przekazane (ust. 8). Jediną przesłanką dopuszczalności ograniczenia lub wyłączenia realizacji tych praw jest uniemożliwienie lub utrudnienie przez ich realizację prowadzenia postępowania, którego wniosek dotyczy.

Gwarancje ochrony danych przekazanych na mocy Umowy, przez ograniczenie możliwości ich wykorzystania m.in. jedynie na potrzeby tego postępowania, którego dotyczy wniosek, pod określonymi warunkami lub przez zawężenie kręgu osób mających do nich dostęp, zawiera także art. 6. Przepis ten wzorowany był częściowo na rozwiązaniach przyjętych w obowiązujących już Rzeczpospolitą Polską umowach dwustronnych z zakresu pomocy prawnej w sprawach karnych, m.in. art. 12 Umowy z Hongkongiem czy art. 7 Umowy z Tajlandią. Istotne zabezpieczenia wprowadza także art. 4, który precyzyjnie wyznacza, jakie informacje, w tym zawierające dane osobowe, ma zawierać wniosek, zapewniając, że żadne inne dane, o ile nie są one niezbędne do wykonania konkretnego wniosku, nie będą przekazywane (zasada minimalizacji).

3. Tryb i skutki związane z ratyfikacją Umowy

Umowa podlega ratyfikacji ze względu na art. 89 ust. 1 pkt 2 i 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, gdyż jej postanowienia odnoszą się do wolności, praw i obowiązków obywatelskich określonych w Konstytucji RP (art. 41 i art. 42) oraz spraw należących do materii ustawowej (uregulowanych w k.p.k.).

Umowa jest zgodna ze standardami międzynarodowymi i z zobowiązaniami Rzeczypospolitej Polskiej wynikającymi z traktatów wielostronnych i dwustronnych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, a także z przepisami prawa krajowego. Zawiera przepisy „samowykonalne”. Zgodnie z art. 91 ust. 1 i 2 Konstytucji RP Umowa będzie stosowana

bezpośrednio, mając pierwszeństwo przed ustawami (m.in. k.p.k.). Jej zawarcie nie będzie wiązało się więc z koniecznością zmian prawa wewnętrznego.

Ratyfikacja i wejście w życie Umowy usprawni dotychczasową współpracę w sprawach karnych z Indiami, co przyczyni się do zwiększenia skuteczności działania polskich organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości, a także ochrony obywateli polskich, w szczególności uczestników postępowań karnych (m.in. pokrzywdzonych, świadków), a także polskiego społeczeństwa poprzez efektywniejsze zwalczanie przestępczości.

Ratyfikacja i wejście w życie Umowy włączy Rzeczpospolitą Polską do grona państw europejskich (m.in. obok Hiszpanii i Francji), których współpraca prawna w sprawach karnych z Indiami jest uregulowana w umowach dwustronnych. Tym samym zawarcie Umowy wywrze pozytywne skutki polityczne, podkreślając rangę stosunków z tym liczącym się partnerem pozaeuropejskim.

Ratyfikacja i wejście w życie Umowy nie wpłynie na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz sytuację i rozwój regionalny.

Skutki finansowe wynikające z ratyfikacji i wejścia w życie Umowy nie będą znaczne w skali budżetu państwa. Dotychczasowa współpraca z Indiami pozwala na stwierdzenie, że w skali roku wykonywanych może być kilkanaście wniosków. Z danych statystycznych Prokuratury Krajowej i Ministerstwa Sprawiedliwości wynika, że w ciągu ostatnich 5 lat prokuratury i sądy wystosowały ok. 80 wniosków o pomoc prawną w sprawach karnych. Strona indyjska wystąpiła w tym czasie z jednym wnioskiem. Rozwiązania dotyczące podziału kosztów pomiędzy Stronami przyjęte w Umowie są wzorowane na przepisach innych umów dwustronnych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną. Zobowiązania strony polskiej będą finansowane w ramach limitu wydatków właściwych dysponentów części budżetowych przewidzianych corocznie w ustawie budżetowej dla Ministra Sprawiedliwości (w szczególności koszty tłumaczeń) i nie będą stanowiły tytułu do zwiększenia wydatków.

UMOWA

MIEDZY

RZECZĄPOSPOLITĄ POLSKĄ

A

REPUBLIKĄ INDII

O WZAJEMNEJ POMOCY PRAWNEJ W SPRAWACH KARNYCH

Rzeczpospolita Polska i Republika Indii, zwane dalej „Stronami”,

dążąc do zwiększenia skuteczności działania właściwych organów Stron w zakresie zapobiegania przestępczości oraz wykrywania i ścigania przestępstw poprzez ustanowienie współpracy i wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych, uzgodniły, co następuje:

Artykuł I

ZAKRES POMOCY

1. Strony zgodnie z postanowieniami Umowy niniejszej udzielają sobie wzajemnie pomocy prawnej w możliwie najszerszym zakresie w związku z zapobieganiem przestępczości, wykrywaniem i ściganiem przestępstw oraz prowadzeniem postępowań, w tym sądowych, w odniesieniu do działań i zaniechań, które w momencie wystąpienia z wnioskiem stanowiłyby przestępstwo zgodnie z prawem Strony wzywającej, niezależnie od tego, czy o pomoc taką wnosi lub ma jej udzielić sąd czy inny organ właściwy do wystąpienia z takim wnioskiem. Strony zapewniają również taką pomoc w związku z konfiskatą lub przypadkiem korzyści lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa albo służących lub przeznaczonych do jego popełnienia, o ile udzielenie takiej pomocy nie jest sprzeczne z prawem Strony wezwanej.

2. Pomoc obejmuje:
  - (a) odbieranie wyjaśnień, zeznań lub oświadczeń;
  - (b) umożliwienie przesłuchania świadków i biegłych za pomocą wideokonferencji;
  - (c) przekazywanie przedmiotów, w tym dokumentów, danych z rejestrów i innego rodzaju dowodów;
  - (d) ustalanie miejsca znajdowania się osób lub przedmiotów oraz ich identyfikację;
  - (e) doręczanie dokumentów, w tym dokumentów sądowych;
  - (f) ułatwianie osobistego stawiennictwa osób, w tym osób pozbawionych wolności;
  - (g) wykonywanie wniosków o przeszukanie lub odebranie;
  - (h) udzielanie pomocy w postępowaniach związanych z zatrzymaniem, zabezpieczeniem, lub przypadkiem korzyści lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa albo służących lub przeznaczonych do jego popełnienia;
  - (i) udzielanie informacji związanych z rachunkami bankowymi;
  - (j) wszelkie inne formy pomocy, które nie są sprzeczne z prawem krajowym Strony wezwanej.
3. Celem Umowy niniejszej jest wyłącznie zapewnienie wzajemnej pomocy prawnej między Stronami. Postanowienia Umowy niniejszej nie dają żadnej osobie prywatnej prawa do uzyskania, zatajenia lub wyłączenia jakichkolwiek dowodów lub czynienia przeszkód w wykonaniu wniosku.
4. Pomoc może być udzielona bez względu na to, czy działanie lub zaniechanie będące przedmiotem postępowania zmierzającego do wykrycia lub ścigania przestępstw, w tym postępowania sądowego prowadzonego na terytorium Strony wzywającej, stanowiłoby przestępstwo na mocy prawa krajowego Strony wezwanej.
5. Umowę niniejszą stosuje się również do wszelkich wniosków o pomoc prawną odnoszących się do działań lub zaniechań, które miały miejsce przed jej wejściem w życie.
6. Umowa niniejsza nie ma zastosowania do:
  - (a) wykonywania na terytorium Strony wezwanej wyroków karnych wydanych na terytorium Strony wzywającej, chyba że jest to zgodne z prawem krajowym Strony wezwanej;
  - (b) przekazywania ścigania w sprawach karnych.

Artykuł 2
ORGANY CENTRALNE

1. Każda ze Stron wyznacza organ centralny do wysyłania, przyjmowania, oceny i nadawania, zgodnie z prawem krajowym, wnioskom biegu w celu wykonania Umowy niniejszej, a także do innych funkcji przewidzianych w Umowie niniejszej.
2. Po stronie Rzeczypospolitej Polskiej organem centralnym jest Minister Sprawiedliwości lub Prokurator Generalny lub osoba przez któregoś z nich upoważniona, a po stronie Republiki Indii organem centralnym jest Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Strony powiadamiają się wzajemnie, zgodnie z Umową niniejszą, o udzielonych upoważnieniach i ewentualnych zmianach.
3. Do celów Umowy niniejszej organy centralne komunikują się ze sobą bezpośrednio.

Artykuł 3
ODMOWA POMOCY

1. Strona wezwana odmawia udzielenia pomocy, jeżeli:
  - (a) wykonanie wniosku o pomoc naruszyłoby jej suwerenność, bezpieczeństwo lub porządek publiczny;
  - (b) uznaje, że wykonanie wniosku o pomoc mogłoby naruszyć jej interes publiczny.
2. Strona wezwana może odmówić udzielenia pomocy, jeżeli:
  - (a) istnieją poważne podstawy, by sądzić, że wniosek o pomoc został złożony w celu ścigania, ukarania lub prowadzenia innego postępowania przeciwko osobie ze względu na jej rasę, religię, narodowość lub poglądy polityczne, lub jeżeli sytuacja tej osoby może ulec pogorszeniu z któregokolwiek z tych powodów;
  - (b) wniosek o udzielenie pomocy dotyczy przestępstwa wojskowego, które nie byłoby przestępstwem w świetle powszechnego prawa karnego;
  - (c) wniosek o udzielenie pomocy dotyczy przestępstwa o charakterze politycznym. Do celów Umowy niniejszej następujące przestępstwa nie są uznawane za przestępstwa polityczne:

- (i) zabójstwo lub jakiegokolwiek inne przestępstwo przeciwko głowie Państwa lub szefowi rządu którejkolwiek ze Stron lub przeciwko członkom ich rodzin;
  - (ii) przestępstwo, za które obie Strony na podstawie wielostronnej umowy międzynarodowej mają obowiązek wydania osoby ściganej albo przekazania sprawy swym właściwym organom w celu podjęcia decyzji w sprawie wszczęcia postępowania karnego;
  - (iii) zabójstwo, nieumyślne spowodowanie śmierci, umyślne uszkodzenie ciała, ciężkie uszkodzenie ciała lub ciężki rozstrój zdrowia;
  - (iv) porwanie, uprowadzenie lub inne niezgodne z prawem pozbawienie wolności, w tym branie zakładnika;
  - (v) podłożenie lub użycie materiału wybuchowego, środka zapalającego lub innego niszczącego urządzenia zagrażającego życiu, powodującego poważne uszkodzenie ciała lub poważną szkodę w mieniu;
  - (vi) usiłowanie popełnienia lub uczestnictwo w popełnieniu jakiegokolwiek z wyżej wymienionych przestępstw, jak również udział w związku lub zorganizowanej grupie mającej na celu popełnianie takich przestępstw.
3. Nie odmawia się udzielenia pomocy ze względu na tajemnicę bankową.
  4. Przed odmową udzielenia pomocy na mocy artykułu niniejszego organy centralne konsultują się ze sobą w celu rozważenia, czy pomoc może zostać udzielona z zastrzeżeniem warunków uznanych za niezbędne dla celów wykonania wniosku. Konsultacje takie odbywają się w szczególności w przypadku, gdy wniosek o udzielenie pomocy dotyczy przestępstwa, za które grozi kara nieznaną prawu Strony wezwanej.
  5. W przypadku odmowy udzielenia pomocy organ centralny Strony wzywającej zostaje poinformowany o przyczynach odmowy.

Artykuł 4 FORMA I TREŚĆ WNIOSKÓW

1. Wniosek o pomoc sporządza się na piśmie. Wniosek sporządza się w języku Strony wzywającej z załączonym tłumaczeniem na język angielski.

2. W nagłych przypadkach organ centralny Strony wezwanej może przyjąć wniosek za pośrednictwem poczty elektronicznej, faksu lub wzajemnie uzgodnionych innych środków komunikacji elektronicznej. W każdym takim przypadku wniosek potwierdza się na piśmie w ciągu następujących dziesięciu dni, chyba że organ centralny Strony wezwanej wskaże inny tryb postępowania.
3. Wniosek, w każdym przypadku, zawiera:
  - (a) nazwę właściwego organu prowadzącego postępowanie mające na celu wykrywanie, ściganie przestępstw lub inne postępowanie, w tym sądowe;
  - (b) opis stanu sprawy karnej oraz streszczenie informacji o stanie faktycznym i prawnym;
  - (c) opis poszukiwanych dowodów, informacji lub innego rodzaju pomocy, o którą się wnosi;
  - (d) oświadczenie dla jakich celów wnosi się o dowody, informacje lub inny rodzaj pomocy.
4. Wnioski o pomoc zawierają również, w miarę potrzeby i w miarę możliwości:
  - (a) informacje dotyczące tożsamości, obywatelstwa i miejsca przebywania każdej osoby, od której oczekuje się uzyskania dowodu lub informacji;
  - (b) informacje dotyczące tożsamości, miejsca przebywania i statusu w postępowaniu osoby, której należy dokonać doręczenia, a także sposobu, w jaki doręczenie to ma nastąpić;
  - (c) informacje identyfikujące osoby lub przedmioty, które mają być odnalezione;
  - (d) dokładny opis miejsca lub osoby podlegających przeszukaniu, oraz przedmiotów, które mają zostać odebrane;
  - (e) opis formy, w jakiej mają zostać odebrane i zaprotokołowane wyjaśnienia, zeznania lub oświadczenia;
  - (f) listę pytań, które należy zadać osobie, lub informacje o okolicznościach, odnośnie do których osoba ma zostać przesłuchana, lub oba te elementy łącznie;
  - (g) dokładne informacje o szczególnym trybie postępowania lub szczególnych wymaganiach, których zastosowania domaga się Strona wzywająca, wraz z ich uzasadnieniem;

- (h) wszelkie wymagania dotyczące obecności osób wskazanych we wniosku podczas jego wykonywania;
  - (i) informacje dotyczące należności i zwrotu wydatków, do których będzie uprawniona osoba wezwana do stawiennictwa na terytorium Strony wzywającej;
  - (j) termin, przed upływem którego wniosek powinien zostać wykonany;
  - (k) wszelkie wymagania dotyczące ograniczenia albo wyłączenia udostępniania;
  - (l) wszelkie inne informacje, które mogą zostać podane do wiadomości Strony wezwanej w celu ułatwienia jej wykonania wniosku.
5. W następujących przypadkach wnioski o pomoc obejmują:
- (a) w przypadku wniosków o przeprowadzenie dowodu, przeszukanie, o ustalenie miejsca znajdowania się, zatrzymanie, odebranie, zabezpieczenie lub przepadek korzyści lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa albo służących lub przeznaczonych do jego popełnienia lub środków przeznaczonych na finansowanie przestępstw, w tym aktów terroryzmu – oświadczenie wskazujące podstawy do twierdzenia, że dowody, przedmioty lub korzyści mogą znajdować się na terytorium Strony wezwanej;
  - (b) w przypadku wniosków o uzyskanie dowodu od osoby – wskazanie, czy wymagane jest złożenie oświadczenia złożone pod przysięgą lub potwierdzone, oraz wskazanie, czego ma dotyczyć dowód lub oświadczenie będące przedmiotem wniosku;
  - (c) w przypadku wypożyczenia dowodów – określenie miejsca ich znajdowania się na terytorium Strony wezwanej oraz wskazanie osoby lub kategorii osób, które będą sprawować pieczę nad tymi dowodami na terytorium Strony wzywającej, miejsce, do którego dowody te mają zostać przekazane, wykaz czynności, które mają być przeprowadzone, oraz termin, przed upływem którego dowody te zostaną zwrócone;
  - (d) w przypadku czasowego przekazywania osób pozbawionych wolności – wskazanie osoby, która będzie sprawowała pieczę nad przekazywaną osobą, miejsca, do którego przekazanie ma nastąpić oraz prawdopodobnej daty powrotu tej osoby;
  - (e) w przypadku wniosków o przeszukanie i odebranie korzyści lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa albo służących lub przeznaczonych do jego

popelnienia – oświadczenie wskazujące podstawy do twierdzenia, że pieniądze lub mienie są korzyściami lub przedmiotami pochodzącymi z przestępstwa albo służącymi lub przeznaczonymi do jego popelnienia lub mogą być przedmiotem takich wniosków;

(f) w przypadku wniosków o odebranie, zatrzymanie, zabezpieczenie lub przepadek środków przeznaczonych na finansowanie przestępstw, w tym aktów terroryzmu – oświadczenie wskazujące podstawy do twierdzenia o takim wykorzystywaniu tych środków.

6. Jeżeli Strona wezwana uzna, że informacje nie są wystarczające do wykonania wniosku, może zażądać dodatkowych informacji umożliwiających jego wykonanie.

Artykuł 5

WYKONYWANIE WNIOSKÓW

1. Organ centralny Strony wezwanej niezwłocznie wykonuje wniosek lub przekazuje wniosek organowi właściwemu do jego wykonania. Właściwe organy Strony wezwanej dokładają wszelkich starań w celu wykonania wniosku, w tym poprzez wydawanie wezwań, nakazów przeszukania lub innych nakazów niezbędnych do wykonania wniosku.
2. Wszelkie wnioski przekazane na mocy Umowy niniejszej wykonuje się zgodnie z prawem krajowym Strony wezwanej. Należy zastosować określony we wniosku sposób jego wykonania, z wyjątkiem przypadków, gdy jest to sprzeczne z prawem krajowym Strony wezwanej.
3. Jeżeli Strona wezwana stwierdzi, że wykonanie wniosku stałoby na przeszkodzie toczącemu się na jej terytorium postępowaniu kamernu, którego przedmiotem jest wykrywanie lub ściganie przestępstw, albo innemu postępowaniu, w tym sądowemu, na jej terytorium, może ona, po konsultacji z organem centralnym Strony wzywającej, odroczyć wykonanie wniosku lub uzależnić jego wykonanie od spełnienia warunków, które uznaje za niezbędne. Jeżeli Strona wzywająca zgodziła się na udzielenie pomocy z zastrzeżeniem określonych warunków, stosuje się do nich.

4. Strona wezwana dokłada wszelkich starań, aby ograniczyć albo wyłączyć udostępnianie wniosku i jego treści, jeżeli organ centralny Strony wzywającej o to wystąpi. Jeżeli wniosek nie może zostać wykonany bez naruszenia takiego ograniczenia albo wyłączenia, organ centralny Strony wezwanej informuje o tym organ centralny Strony wzywającej, który następnie zawiadamia, czy pomimo tego wniosek ma zostać wykonany.
5. Organ centralny Strony wezwanej odpowiada na uzasadnione zapytania organu centralnego Strony wzywającej w sprawie postępów w wykonaniu wniosku.
6. Organ centralny Strony wezwanej powiadamia niezwłocznie organ centralny Strony wzywającej o wyniku wykonania wniosku. Jeżeli wykonanie wniosku jest opóźnione lub odroczone lub wniosek nie może być wykonany w całości lub w części, organ centralny Strony wezwanej informuje organ centralny Strony wzywającej o przyczynach tego faktu.

Artykuł 6

KOSZTY

1. Bez uszczerbku dla ustępów 2 i 3 artykułu niniejszego Strona wezwana ponosi wszelkie koszty związane z wykonaniem wniosku, z wyjątkiem:
  - (a) wynagrodzenia biegłych;
  - (b) kosztów usług tłumaczeń pisemnych i ustnych;
  - (c) należności i wydatków związanych z podróżą osób wezwanych do stawiennictwa; w tym osób, o których mowa w art. 12 Umowy niniejszej;
  - (d) wynagrodzenia przedstawiciela prawnego ustanowionego na wniosek Strony wzywającej.
2. Koszty, o których mowa w ustępie 1 lit. a)–d) artykułu niniejszego, ponosi Strona wzywająca.
3. Wydatki związane z kosztami ustanowienia i utrzymania łącza wideo poniesione:
  - na terytorium Strony wzywającej ponosi Strona wzywająca;
  - na terytorium Strony wezwanej ponosi Strona wezwana.

4. Jeżeli w trakcie wykonywania wniosku okaże się, że do jego wykonania wymagane są wydatki o charakterze nadzwyczajnym, Strony konsultują się ze sobą w celu ustalenia warunków, na jakich można kontynuować wykonanie wniosku.
5. Strony mogą uzgodnić inne zasady dotyczące podziału kosztów określonych w ustępach 1, 2 i 3 artykułu niniejszego, jak również zwrotu całości lub części takich kosztów.

Artykuł 7

OGRANICZENIE WYKORZYSTANIA

1. Strona wezwana może wymagać, aby bez jej uprzedniej zgody Strona wzywająca nie wykorzystwała żadnych informacji ani dowodów uzyskanych na mocy Umowy niniejszej dla celów jakiegokolwiek postępowania, którego przedmiotem jest wykrywanie lub ściganie przestępstw, albo innego postępowania, w tym sądowego, innego niż wskazane we wniosku. Strona wzywająca stosuje się do tego wymogu.
2. Strona wezwana może wymagać, aby udostępnianie informacji lub dowodów uzyskanych na mocy Umowy niniejszej było ograniczone albo wyłączone lub aby zostały one wykorzystane zgodnie z warunkami określonymi przez tę Stronę. Jeżeli Strona wzywająca zgadza się na wykorzystanie uzyskanych informacji lub dowodów z zastrzeżeniem takich warunków, doloży ona wszelkich starań, aby je spełnić.
3. Informacje lub dowody, które zostały podane do wiadomości publicznej na terytorium Strony wzywającej na zasadach określonych w ustępie 1 lub 2 artykułu niniejszego, mogą być następnie wykorzystane w dowolnym celu.

Artykuł 8

UZYSKIWANIE DOWODÓW NA TERYTORIUM STRONY WEZWANEJ

1. Wobec osoby wezwanej zgodnie z Umową niniejszą do stawiennictwa na terytorium Strony wezwanej w celu przedstawienia dowodów, mogą zostać zastosowane środki przymusu w celu zapewnienia jej stawiennictwa, złożenia przez nią wyjaśnień, zeznań lub oświadczeń, przedstawienia przez nią przedmiotów, w tym dokumentów, danych z

- rejestrów i innych dowodów. Osoba, która podczas wykonywania wniosku podaje nieprawdę ustnie lub na piśmie, podlega ściganiu i karaniu na terytorium Strony wezwanej, zgodnie z prawem krajowym tej Strony.
2. Na wniosek Strony wzywającej organ centralny Strony wezwanej udziela z wyprzedzeniem informacji na temat daty i miejsca przeprowadzenia dowodu zgodnie z artykułem niniejszym.
  3. Z zastrzeżeniem jej prawa krajowego Strona wezwana może zezwolić upoważnionym przedstawicielom Strony wzywającej wymienionym we wniosku na:
    - (a) uczestnictwo w czynności związanej z wykonaniem takiego wniosku;
    - (b) udział w czynności dowodowej, w tym poprzez zadawanie pytań za pośrednictwem organu wykonującego wniosek;
    - (c) obecność przy wykonywaniu wniosku i sporządzenie dosłownej transkrypcji z przebiegu czynności. Można przy tym zezwolić na zastosowanie środków technicznych dla celów sporządzenia takiej transkrypcji.
  4. Osoba, o której mowa w ustępie 1 artykułu niniejszego, może odmówić przedstawienia dowodów, jeżeli jest do tego uprawniona zgodnie z prawem krajowym którejkolwiek ze Stron.
  5. Jeżeli osoba, od której ma być uzyskany dowód, powołuje się na prawo do odmowy przedstawienia dowodów na mocy prawa krajowego Strony wezwanej, Strona wezwana rozstrzyga tę sprawę zgodnie z jej prawem krajowym. Jeżeli osoba taka powołuje się na prawo do odmowy przedstawienia dowodów zgodnie z prawem krajowym Strony wzywającej, Strona wezwana rozstrzyga tę sprawę w oparciu o informację przekazaną jej przez właściwy organ Strony wzywającej.

Artykuł 9

PRZESŁUCHANIE W FORMIE WIDEOKONFERENCJI

1. Jeżeli osoba znajdująca się na terytorium jednej ze Stron ma być przesłuchana w charakterze świadka lub biegłego przez organ drugiej Strony, przesłuchanie może nastąpić w formie wideokonferencji, zgodnie z postanowieniami ustępów 2–7 artykułu niniejszego.

2. Wniosek o przesłuchanie w formie wideokonferencji, oprócz informacji wymienionych w Artykule 4, zawiera także wskazanie przyczyn, dla których nie jest pożądane lub możliwe osobiste stawiennictwo świadka albo biegłego, a także wskazanie organu oraz osób, które przeprowadzą przesłuchanie.
3. Organ Strony wezwanej na wniosek Strony wzywającej doręcza osobie wezwanej do stawiennictwa w formie przewidzianej przez prawo krajowe Strony wzywającej.
4. Do przesłuchania w formie wideokonferencji mają zastosowanie następujące zasady:
  - (a) właściwy organ Strony wezwanej jest obecny podczas przesłuchania i, w razie potrzeby, wzywa tłumacza. Właściwy organ Strony wezwanej jest odpowiedzialny za potwierdzenie tożsamości osoby, która ma zostać przesłuchana, oraz za przestrzeganie podstawowych zasad prawa krajowego Strony wezwanej;
  - (b) organy obu Stron uzgadniają, jakie środki należy podjąć w celu zapewnienia bezpieczeństwa osobie, która ma zostać przesłuchana;
  - (c) przesłuchanie jest prowadzone bezpośrednio przez organ Strony wzywającej, organ Strony wezwanej zapewnia, że przesłuchanie jest prowadzone zgodnie z prawem krajowym Strony wezwanej;
  - (d) na wniosek Strony wzywającej lub osoby, która ma zostać przesłuchana, Strona wezwana zapewni tej osobie, w razie potrzeby, pomoc tłumacza;
  - (e) osoba, która ma zostać przesłuchana, może powołać się na prawo do odmowy złożenia zeznań albo opinii, które przysługują jej na mocy prawa krajowego którejkolwiek ze Stron.
5. Bez uszczerbku dla jakichkolwiek środków uzgodnionych w celu ochrony osób, właściwy organ Strony wezwanej przygotowuje protokół określający datę i miejsce przesłuchania, tożsamość osoby przesłuchiwanej, tożsamość i funkcje wszystkich osób uczestniczących w przesłuchaniu, które reprezentują Stronę wezwaną, czy przesłuchanie nastąpiło pod przysięgą oraz udzieleniu pouczeń, a także opis warunków technicznych, w jakich ono odbyło się. Protokół przekazuje się zgodnie z Umową niniejszą.
6. Jeżeli świadkowie lub biegli przesłuchani na terytorium Strony wezwanej zgodnie z artykułem niniejszym składają nieprawdziwe zeznania albo opinie, właściwy organ każdej ze Stron podejmuje niezbędne działania w taki sam sposób, jak gdyby przesłuchanie odbywało się zgodnie z zasadami określonymi przez jego prawo krajowe.

7. Jeżeli świadkowie lub biegli, którzy mają zostać przesłuchani na terytorium Strony wezwanej zgodnie z artykułem niniejszym, bez uzasadnionego powodu odmawiają stawiennictwa, złożenia zeznań, opinii lub przysięgi, organ Strony wezwanej podejmuje niezbędne czynności, w taki sam sposób, jakby przesłuchanie odbywało się zgodnie z procedurą przewidzianą przez jego prawo krajowe.

Artykuł 10

DOKUMENTY I DANE Z REJESTRÓW

1. Strona wezwana przekazuje Stronie wzywającej kopie, dostępnych publicznie na terytorium Strony wezwanej, dokumentów lub danych z rejestrów oraz będących w posiadaniu organów Strony wezwanej.
2. Strona wezwana, w zakresie, w jakim zezwala na to jej prawo krajowe, może także przekazać kopie, będących w posiadaniu organów tej Strony, lecz niedostępnych publicznie, dokumentów lub danych z rejestrów w takim samym zakresie i na takich samych warunkach, na jakich kopie takie byłyby dostępne dla właściwych organów tej Strony.

Artykuł 11

STAWIENICTWO NA TERYTORIUM STRONY WZYWAJĄCEJ

Jeżeli Strona wzywająca wnioskuje o stawiennictwo na jej terytorium osoby, która nie jest pozbawiona wolności, Strona wezwana zaprasza tę osobę do stawiennictwa przed właściwym organem na terytorium Strony wzywającej. Strona wzywająca wskazuje zakres, w jakim pokryte zostaną należności i wydatki tej osoby. Organ centralny Strony wezwanej informuje niezwłocznie organ centralny Strony wzywającej o odpowiedzi osoby wezwanej.

Artykuł 12

PRZEKAZYWANIE OSÓB POZBAWIONYCH WOLNOŚCI

1. Osoba pozbawiona wolności na terytorium jednej ze Stron, o której stawiennictwo na terytorium drugiej Strony wnioskuje się w celu udzielenia pomocy na mocy Umowy niniejszej, jest w tym celu czasowo przekazywana na terytorium drugiej Strony, jeżeli osoba ta oraz organy centralne obu Stron wyrażą na to zgodę.
2. Dla celów artykułu niniejszego:
  - (a) Strona, na której terytorium dana osoba została przekazana, jest uprawniona i zobowiązana do przetrzymania tej osoby w warunkach pozbawienia wolności, chyba że druga Strona upoważni ją do innego działania;
  - (b) Strona, na terytorium której przekazano osobę, przekazuje tę osobę z powrotem drugiej Stronie, gdy tylko okoliczności na to pozwolą lub stosownie do innych uzgodnień dokonanych przez organy centralne obu Stron;
  - (c) Strona, do której dana osoba została przekazana, nie wymaga od drugiej Strony wszczęcia postępowania ekstradycyjnego ani żadnego innego postępowania w celu przekazania osoby z powrotem;
  - (d) Okres pozbawienia wolności na terytorium jednej ze Stron zalicza się na poczet okresu pozbawienia wolności, który dana osoba jest albo będzie zobowiązana odbyć na terytorium drugiej Strony;
  - (e) W przypadku, gdy okres, przez jaki osoba ma pozostawać pozbawiona wolności, kończy się w czasie jej pozbawienia wolności na terytorium drugiej Strony, Strona przekazująca powiadamia o tym drugą Stronę, która z kolei zapewnia uwolnienie tej osoby;
  - (f) Po zwolnieniu i pod warunkiem, że obecność osoby na terytorium drugiej Strony jest nadal wymagana dla celów związanych z pierwotnym przekazaniem, osoba ta, o ile zgadza się na to, jest traktowana jako osoba stawiająca się na terytorium drugiej Strony zgodnie z artykułem 11 Umowy niniejszej.

Artykuł 13
GWARANCJE OCHRONY

1. Osoba, o której mowa w artykułach 11 lub 12 Umowy niniejszej, która na wniosek Strony wzywającej stawia się na jej terytorium, nie podlega, bez uszczerbku dla artykułu 12 ustęp 2 lit. (a) Umowy niniejszej, ściganiu, zatrzymaniu ani ograniczeniom wolności osobistej na terytorium tej Strony za żadne przestępstwo popełnione przed opuszczeniem przez nią terytorium Strony wezwanej. Osoba ta nie jest zobowiązana do składania zeznań w żadnym postępowaniu innym niż to, którego dotyczy wniosek.
2. Osoba, o której mowa w artykułach 11 lub 12 Umowy niniejszej, która na wniosek Strony wzywającej stawia się na jej terytorium, nie podlega ściganiu, zatrzymaniu ani ograniczeniom wolności osobistej na terytorium tej Strony z powodu treści złożonych zeznań, chyba że złożyła ona nieprawdziwe zeznania, zeznając w charakterze świadka.
3. Postanowienia ustępu 1 artykułu niniejszego nie mają zastosowania, jeżeli osoba, która się stawiała, nie opuściła, mając taką możliwość, terytorium Strony wzywającej w ciągu trzydziestu kolejnych dni od powiadomienia przez właściwy organ, że jej obecność nie jest już wymagana, albo, opuściwszy je, dobrowolnie tam powróciła.
4. Osoba wezwana do stawienia na terytorium Strony wzywającej zgodnie z artykułami 11 lub 12 Umowy niniejszej, która nie stawiała się na terytorium Strony wzywającej, nie może być poddana żadnej sankcji ani środkowi przymusu na terytorium Strony wezwanej.

Artykuł 14
USTALANIE MIEJSCA ZNAJDOWANIA SIĘ OSÓB LUB PRZEDMIOTÓW LUB ICH
IDENTYFIKACJA

Jeżeli Strona wzywająca wnioskuje o ustalenie miejsca znajdowania się na terytorium Strony wezwanej osób lub przedmiotów lub o ich identyfikację, Strona wezwana dołoży wszelkich starań, aby ustalić to miejsce lub dokonać takiej identyfikacji.

Artykuł 15

DORĘCZANIE DOKUMENTÓW

1. Strona wezwana doloży wszelkich starań, aby doręczyć wszelkie dokumenty przekazane jej dla celów takiego doręczenia przez Stronę wzywającą.
2. Strona wzywająca przekazuje wszelkie wnioski o doręczenie wezwania do stawiennictwa przed właściwym organem na terytorium Strony wzywającej w rozsądnym czasie przed ustalonym terminem stawiennictwa. Zasada ta ma również zastosowanie do wniosku o doręczenie dokumentu wzywającego odbiorcę do podjęcia określonych działań lub umożliwiającego mu ich podjęcie.
3. Strona wezwana przesyła potwierdzenie doręczenia w sposób określony we wniosku.
4. Osoba, która nie zastosuje się do jakiegokolwiek doręczonego jej wezwania nie podlega z tego tytułu żadnej sankcji ani środkowi przymusu na terytorium Strony wezwanej.

Artykuł 16

PRZESZUKANIE I ODEBRANIE

1. Strona wezwana wykonuje wniosek o przeszukanie, odebranie i przekazanie każdego przedmiotu Stronie wzywającej, jeżeli wniosek zawiera informacje uzasadniające taką czynność w świetle prawa krajowego Strony wezwanej.
2. Strona wezwana przekazuje wszelkie wymagane przez Stronę wzywającą informacje dotyczące okoliczności przeszukania, odebrania i przechowywania odebranych przedmiotów. W szczególności Strona wzywająca może zażądać, aby każdy funkcjonariusz, który sprawował dozór nad odebranym przedmiotem, poświadczył autentyczność przedmiotu, ciągłość dozoru nad nim oraz nienaruszalność jego stanu. Poświadczenia takie mogą zostać dopuszczone na terytorium Strony wzywającej jako dowód zawartych w nich informacji, o ile spełniają one wszystkie warunki przewidziane w prawie krajowym Strony wzywającej.
3. Strona wzywająca stosuje się do wszystkich określonych przez Stronę wezwaną wymagań dotyczących odebranych przedmiotów przekazanych jej przez Stronę wezwaną.

Artykuł 17 ZWROT PRZEDMIOTÓW

Na żądanie Strony wezwanej Strona wzywająca zwraca tak szybko, jak to możliwe, wszelkie przedmioty przekazane jej w wykonaniu wniosku złożonym na podstawie Umowy niniejszej.

Artykuł 18 POMOC PRZY ZATRZYMANIU, ZABEZPIECZENIU I PRZEPADKU

1. Strony udzielają sobie wzajemnej pomocy w postępowaniach związanych z zatrzymaniem, zabezpieczeniem lub przypadkiem korzyści lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa albo służących lub przeznaczonych do jego popełnienia. Pomoc ta może obejmować działania mające na celu zabezpieczenie takich korzyści lub przedmiotów do momentu wydania przez sąd lub inny właściwy organ Strony wzywającej ostatecznego rozstrzygnięcia co do nich.
2. Strona wezwana zwraca Stronie wzywającej, zgodnie ze swoim prawem krajowym, korzyści lub przedmioty pochodzące z przestępstwa, którego dotyczy wniosek, albo służące lub przeznaczone do jego popełnienia.

Artykuł 19 WYMIANA INFORMACJI

Organy centralne przekazują sobie wzajemnie, zgodnie z artykułem 2 ustęp 3 Umowy niniejszej, informacje dotyczące prawa i praktyki sądowej swoich państw, jak również teksty właściwych przepisów prawa.

Artykuł 20
LEGALIZACJA

Dokumenty, dane z rejestrów i inne przedmioty przekazane na mocy Umowy niniejszej są zwolnione z wymogu legalizacji, z wyjątkiem przypadków, gdy zażąda tego Strona wzywająca.

Artykuł 21
OCHRONA DANYCH OSOBOWYCH

1. W rozumieniu Umowy niniejszej:
  - (a) „dane osobowe” oznaczają wszelkie przekazywane w wykonaniu Umowy niniejszej informacje, które dotyczą zidentyfikowanej lub dającej się zidentyfikować osoby fizycznej,
  - (b) „Strona przekazująca dane” oznacza Stronę, która przekazuje dane osobowe,
  - (c) „Strona otrzymująca dane” oznacza Stronę, która otrzymuje dane osobowe.
2. Strona otrzymująca dane zapewnia ochronę danych osobowych na poziomie nie niższym, niż wynika to z prawa krajowego Strony przekazującej dane.
3. Dane osobowe mogą być przekazywane wyłącznie organom właściwym do wykonywania Umowy niniejszej i wykorzystywane wyłącznie w celu jej wykonania.
4. Dane osobowe podlegają usunięciu niezwłocznie po ustaniu celu, dla którego zostały przekazane, z zastrzeżeniem przepisów prawa krajowego Strony otrzymującej dane dotyczących okresu przechowywania akt postępowań karnych. Strona przekazująca dane jest powiadamiana o usunięciu przekazanych przez nią danych.
5. Strona przekazująca dane jest odpowiedzialna za prawidłowość przekazywanych danych. Strona ta bez zbędnej zwłoki zawiadamia Stronę otrzymującą dane o danych, które okazały się nieprawidłowe lub których przekazanie było niezgodne z prawem; w takim przypadku Strona otrzymująca dane ma obowiązek, odpowiednio, sprostować albo usunąć takie dane.
6. Każda ze Stron zapewnia, stosując odpowiednie do tego środki techniczne i organizacyjne, odpowiedni stopień zabezpieczenia przetwarzanych danych osobowych,

- w szczególności przed nieuprawnionym udostępnieniem lub usunięciem. Strony informują się wzajemnie o przypadkach naruszenia ochrony danych osobowych mogącego powodować wysokie ryzyko naruszenia praw lub wolności osób, których dane zostały przekazane, i podejmują wszelkie możliwe działania w celu usunięcia skutków takiego naruszenia.
7. Na wniosek Strony przekazującej dane Strona otrzymująca dane informuje ją o zakresie i sposobie wykorzystania danych osobowych.
  8. Bez uszczerbku dla ustępu 9 artykułu niniejszego, każda ze Stron informuje, zgodnie z jej prawem krajowym, osobę, której dane osobowe zostały przekazane, o przetwarzaniu tych danych, w szczególności komu, w jakim celu i w oparciu o jaką podstawę prawną zostały one przekazane, o przewidywanym okresie ich przechowywania, a także o przysługujących tej osobie prawach takich jak prawo dostępu do danych, żądania ich sprostowania lub usunięcia oraz prawie wniesienia środka prawnego do organu właściwego, jeżeli osoba ta uważa, że jej prawa do ochrony danych osobowych zostały naruszone.
  9. Każda ze Stron może ograniczyć lub odstąpić od realizacji obowiązków lub praw, o których mowa w ustępie 8, jeśli ich wykonanie mogłoby utrudniać albo uniemożliwiać prowadzenie postępowania karnego, którego wniosek dotyczy.
  10. Każda ze Stron zapewnia, zgodnie ze swoim prawem krajowym, by osoba, której dane zostały przekazane w wykonaniu Umowy niniejszej, i która uważa, że jej prawa do ochrony danych osobowych zostały naruszone wskutek niezgodnego z prawem ich przetwarzania, miała prawo do wniesienia środka prawnego do właściwego organu lub sądu.

Artykuł 22

ZGODNOŚĆ Z INNYMI UMOWAMI

Postanowienia Umowy niniejszej nie stoją na przeszkodzie żadnej ze Stron w udzielaniu pomocy drugiej Stronie zgodnie z postanowieniami innych mających zastosowanie umów międzynarodowych.

Artykuł 23
KONSULTACJE

1. Organy centralne Stron, gdy jest to konieczne, konsultują się ze sobą w celu zapewnienia możliwie najskuteczniejszego wykonywania Umowy niniejszej. Organy centralne mogą również uzgadniać takie środki praktyczne, które mogą okazać się konieczne do ułatwienia stosowania Umowy niniejszej.
2. Jeżeli organy centralne Stron same nie będą w stanie osiągnąć porozumienia, wszelkie rozbieżności dotyczące interpretacji lub stosowania Umowy niniejszej będą rozstrzygane w drodze dyplomatycznej.

Artykuł 24
WEJŚCIE W ŻYCIE, ZMIANA I WYPOWIEDZENIE UMOWY

1. Umowa niniejsza podlega ratyfikacji. Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych nastąpi w możliwie najkrótszym czasie.
2. Umowa niniejsza wejdzie w życie sześćdziesiątego dnia od dnia wymiany dokumentów ratyfikacyjnych.
3. Umowa niniejsza może zostać zmieniona za obopólną zgodą Stron. Zmiany wejdą w życie zgodnie z procedurą określoną w ustępach 1 i 2 artykułu niniejszego.
4. Umowa niniejsza zawarta jest na czas nieokreślony, chyba że którakolwiek ze Stron wypowiedzi ją w drodze uprzedniej notyfikacji. Wypowiedzenie stanie się skuteczne po upływie 6 (sześciu) miesięcy od dnia otrzymania notyfikacji przez drugą ze Stron.
5. Strony mogą również za obopólną zgodą rozwiązać Umowę niniejszą na warunkach uzgodnionych między nimi.
6. Wnioski o pomoc, które wpłynęły przed wygaśnięciem Umowy niniejszej, będą, pomimo tego, rozpatrywane zgodnie z postanowieniami Umowy, tak jakby pozostawała ona nadal w mocy.

NA DOWÓD POWYŻSZEGO niżej podpisani, należycie upoważnieni do tego przez swoje rządy, podpisali Umowę niniejszą.

SPORZĄDZONO w Nowym Deli, w dniu ²⁵...kwietnia 2022 roku, w dwóch egzemplarzach, każdy w języku polskim, hindi i angielskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne. Jednakże w przypadku rozbieżności w ich interpretacji tekst w języku angielskim uważany będzie za rozstrzygający.

W imieniu
A. Bunkowski
Rzeczypospolitej Polskiej

W imieniu
N. Kumar
Republiki Indii

Świerżam zgodność
fotokopii z oryginałem/edpisem

Warszawa, dnia 2.05.2022...

Bartosz Solóch
Bartosz Solóch

Zastępca Dyrektora
Departament Prawno-Traktatowy